

Zimowy sen zwierząt

Kończąc tematy zwierząt Polski chciałam zaprezentować Wam kilka zwierząt o niezwyklej umiejętności – zasypiania na zimę. Tak naprawdę nie zasypiają one takim prawdziwym snem, mówi się, że wchodzą w stan odrętwienia. To znaczy, że ich ciało zaczyna wolniej pracować, wyglądają jakby spały, ale tak naprawdę ich organizm spowalnia, produkuje mniej ciepła, spala mniej tłuszczu niż by musiał to zrobić, gdyby zwierzęta te były aktywne. Zwierzęta te wolniej oddychają w czasie tego specyficznego snu i wolniej bije im serce. Po prostu ich organizm odpoczywa i robi wszystko jeszcze wolniej, niż podczas zwykłego snu. Proces tego zimowego snu fachowo nazywa się HIBERNACJĄ.

Czy znacie jakieś zwierzęta zasypiające na zimę? Na pewno. Najpierw przedstawię Wam te najpopularniejsze.

Niedźwiedź brunatny

Zamieszkuje górskie lasy. Przed zapadnięciem w zimowy sen gromadzi w organizmie tkankę tłuszczową brunatną. Schronienie na czas snu zimowego znajduje w pieczarach, zaroślach lub wykrotach. W swej kryjówce zwanej gawrą zimuje długo, lecz nie zapada w całkowite odrętwienie i od czasu do czasu się budzi.

Jeż

Jeże zapadają w sen zimowy, zagrzebując się w stertach opadłych liści. Przed tym jednak nabierają masy ciała. W zimie czasem budzą się zmyłone chwilowym wzrostem temperatury do ponad 10 C°. Wtedy tracą dużo zasobów energetycznych.

Suseł

Na czas od października do marca zwierzęta zapadają w sen zimowy. Hibernują samotnie, każdy w oddzielnej norze. W tym czasie zwierzęta te kilka razy przebudzają się na krótko, wtedy zużywają znaczną część zgromadzonej energii. Podczas snu temperatura ich ciała dnizi się do 1,8 2,0 C, serce spowalnia swoją pracę a organizm suda korzysta z zapasów tłuszczu zmagazynowanego w lecie i jesieni.

przedszkolankowo.pl

Znacie powiedzenie – śpi jak suseł?

W sen zimowy zapadają także nietoperze, borsuk, świstak, żmija, ropuchy. Nawet motyle próbują w różnych postaciach przetrwać chłodny czas, najczęściej zawijając się w kokon.

PRZETRWAĆ ZIMĘ

Zima wprowadza wiele zmian w świecie zwierząt. Część z nich ten trudny okres potrafi przetrwać dzięki zapadaniu w zimowe odrętwienie. Niektóre ssaki zapadają w sen zimowy, który jest snem płytkim. Swoje sposoby na przetrwanie zimy mają też owady, płazy i gady.

Hibernacja to najgłębszy rodzaj snu związanego z zimowaniem, choć zwierzę i tak co jakiś czas na krótko się wybudza. W czasie tego głębokiego snu spada temperatura ciała, maleje częstotliwość oddechów i liczba uderzeń serca.

Temperatura ciała spada nieznacznie lub wcale.

Temperatura ciała spada, u niektórych gatunków nawet do temperatury otoczenia.

Chwilowe odrętwienie trwające do kilku dni. Temperatura ciała spada o kilka-kilkanaście stopni.

Jeż
Zimuje samotnie, zwija się w kulkę i zakopuje głęboko pod stertą liści i gałęzi.

Jenot
Co jakiś czas budzi się, wychodzi przed norę i wyczusuje futro z pcheł i innych pasożytów. To jedyny przedstawiciel rodziny psowatych, który hibernuje.

Łasica i gronostaj
Nie zapadają w sen zimowy. Gdy średnie temperatury przez dłuższy czas nie przekraczają ok. 2°C, ssaki te zaczynają zmieniać futro na białe. Łasice stają się całe białe, a gronostajom zostaje czarny koniuszek ogona. Jeśli zima jest ciepła, zwierzęta nie przebarwiają się całkowicie.

Popielica
Śpi w dziuplach, na strychach, w drewnianych skrzynkach zawieszanych na drzewach albo w podziemnych norach na głębokości 30-50 cm. To największy śpioch ze wszystkich naszych zwierząt. Zасыpia już w sierpniu i śpi przez 8-10 miesięcy w roku.

Motyle

Zimują w różnych postaciach (jajo, larwa, poczwarka, dorosły owad). Niektóre gatunki, jak np. rusalka pawik, często są gośćmi piwnic i różnych szczelin w naszych domach. Zdecydowana większość zimuje w postaci poczwarki ukrytej głęboko w ściółce czy w szczelinie kory.

Żmija

Zimuje w norach i jamach na głębokości od 50 cm do 2 m, często razem z innymi gatunkami gadów (jaszczurki, zaskrońce). Poszukuje schronienia, gdy temperatura wynosi średnio 5-7°C.

Nietoperz

Hibernuje zawieszony głową w dół, najczęściej w jaskiniach, sztolniach lub piwnicach. Co jakiś czas budzi się na toaletę lub po to, by zmienić miejsce zimowania.

Ropucha szara (i inne płazy)

Zagrzebuje się głęboko w mule w pobliżu zbiorników wodnych. Budzi się, kiedy średnia dzienna temperatura wynosi 5°C.

Żółw błotny

Zimuje przez ok. 5 miesięcy, zagrzebany w mule na dnie zbiornika.

Świstak

Zimuje na dnie komory nory zimowej. Rodzice okrywają dzieci swoimi ciałami, żeby łatwiej przetrwały zimę. Śpi ok. 215 dni. Zасыpia, kiedy temperatura spada poniżej 10°C.

Niedźwiedź
W czasie zimowania rodzą się w gawrze jeden, dwa, a czasem nawet trzy niedźwiadki.

Borsuk

Zdarza się, że na czas zimy do jego nory wprowadzają się lisy, spędzając ten czas razem z nim. Wybudza się w okresie zimowym, by się napić lub znaleźć coś do jedzenia. Zасыpia wraz z pierwszymi przymrozkami.

Kozatka
Zimą zwija się w kłębek, często korzysta z budek ptasich zawieszanych przez leśników w lasach.

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

Źródła: podroze.onet.pl; przedszkolankowo.pl, miastodzieci.pl